

Sygn. akt VIII U 1037/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2016 roku w Lublinie

sprawy M. Z.-Z.

z udziałem P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania M. Z.-Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 27 maja 2015 roku znak (...) - (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 1037/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 27 maja 2015 roku ustalił dla M. Z.- Z. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika P. G. wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości: za grudzień 2014 roku - 1680,00 zł od stycznia 2015 roku do lutego 2015 roku - 1750,00 zł miesięcznie, za marzec 2015 roku - 58,33 zł i na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości: za grudzień 2014 roku - 1449,67 zł, od stycznia 2015 roku do lutego 2015 roku - 1510,07 zł miesięcznie, za marzec 2015 roku - 50,34 złote. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że M. Z. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od czerwca 2011 roku w pełnym wymiarze czasu pracy z minimalną podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne obowiązującą w danym roku zatrudnienia dla pracowników. Od 1 grudnia 2014 roku w/w płatnik składek ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 5.645,00 zł. W trakcie postępowania wyjaśniającego płatnik składek wskazał, iż zwiększenie wynagrodzenia M. Z.- Z. zostało spowodowane przyznaniem premii uznaniowej za wykazywanie się wyjątkowym zaangażowaniem w pracy t.j. nawiązaniem nowych kontaktów handlowych z klientami z Białorusi, co wpłynęło na znaczne zwiększenie sprzedaży. Płatnik nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających osiągnięcia w powyższym zakresie przez pracownika M. Z.- Z.. W ocenie Zakładu okoliczności sprawy tj. zwiększenie wynagrodzenia tuż przed zdarzeniem rodzącym uprawnienia do świadczeń z ubezpieczeń społecznych w sposób uzasadniony poddało w wątpliwość, czy wysokość ustalonego dla M. Z.- Z. przychodu od miesiąca grudzień 2014 roku miała na celu odpłatność za wykonywaną pracę, czy została ustalona jedynie w celu uzyskania odpowiednio wysokich świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zauważył przy

tym, że od początku zatrudnienia tj. od dnia 1 czerwca 2011 roku podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne M. Z.- Z. kształtowała się na poziomie kwoty minimalnego wynagrodzenia, pomimo iż zawarta umowa o pracę zawierała zapis przyznający możliwość uzyskania premii uznaniowej. Tak więc w/w na przestrzeni ponad 3 lat zatrudnienia nie wykazała się szczególnym zaangażowaniem w osiągnięcia firmy, gdyż wcześniej nie przyznano jej premii. Dopiero na trzy miesiące przed skorzystaniem ze zwolnienia lekarskiego otrzymała premię w wysokości przekraczającej ponad trzykrotnie do tej pory otrzymywane wynagrodzenie. W ocenie organu rentowego doszło do ustalenia rażąco wysokiego wynagrodzenia. W związku z dokonaną analizą dokumentacji przedłożonej przez P. G., organ rentowy ustalił jako przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w miejsce umówionego wynagrodzenia - minimalne wynagrodzenie za pracę, tj. w miesiącu grudniu 2014 roku - 1.680,00 zł, od stycznia 2015 roku do lutego 2015 roku - 1.750,00 zł miesięcznie. Podstawa wymiaru składek dla M. Z.- Z. za miesiąc marzec 2015 roku na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe wynosi 58,33 zł - podstawa ustalona proporcjonalnie do liczby dni wykonywanej pracy w miesiącu (decyzja k. 11-17 akt ZUS).

W dniu 9 czerwca 2015 roku M. Z. (1) odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne od 1 grudnia 2014 roku w wysokości 5.450 zł. Powyższej decyzji zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ustalenie i aprioryczne uznanie, że w niniejszej sprawie doszło do ustalenia rażąco wysokiego wynagrodzenia, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego wynika, że odwołująca od 1 czerwca 2011 roku była zatrudniona na czas nieokreślony z wynagrodzeniem równym najniższej krajowej, lecz z podkreśleniem „premia uznaniowa”, oraz stopniowego wzrostu wynagrodzenia od listopada, gdy odwołująca się nie była nawet świadoma o przyszłym macierzyństwie;

- art. 58 k.c. poprzez aprioryczne uznanie, że zawarta od listopada 2014 roku zmiana umowy o pracę pomiędzy wnioskodawczynią a płatnikiem była czynności dokonaną w celu obejścia prawa, co skutkuje jej nieważnością i z związku z brakiem podstaw prawnych do objęcia ubezpieczeniem społecznym od dnia zawarcia umowy o pracę tj. listopada 2014 roku, podczas, gdy biorąc pod uwagę zasady doświadczenia życiowego, niemożliwe było, aby w listopadzie 2014 roku miała świadomość nadchodzącego porodu, którego rozwiązanie zaplanowano na dzień 20 lipca 2015 roku. W uzasadnieniu podała, że premia uznaniowa była wynikiem jej ogromnego zaangażowania, dzięki któremu jej pracodawca pozyskał klientów zagranicznych z Białorusi. Wskazała, również, że przybyło jej obowiązków w pracy, ponieważ na stoisku firmowym powstał punkt przesyłek (...) oraz punkt (...) co zwiększyło ilość obowiązków nałożonych na wnioskodawczynię, przez co zwiększyły się również wpływy firmy (odwołanie k. 2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, przedstawiając argumentację zbieżną z uzasadnieniem zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 8-9 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

P. G. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), której głównym przedmiotem jest sprzedaż artykułów wykończenia wewnątrz tj. rolet, karniszy, kamienia, marmurów. Punkt sprzedaży tych artykułów znajduje się w Centrum Handlowym (...) w B. (zeznania wnioskodawczyni k. 21v-22, 62v-63v a.s., zeznania P. G. k. 35v-36v, 63v-64v a.s., zeznania świadków: K. K. k. 36v a.s., M. Z. (2) k. 36 a.s., M. S. k. 61v-62 a.s.).

Od dnia 1 czerwca 2010 roku P. G. zatrudnia M. S. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownika sklepu z minimalnym wynagrodzeniem miesięcznym za pracę (umowa o pracę, listy płac –k. 30 a.s.). Z kolei w dniu 1 czerwca 2011 roku zatrudnił na czas nieokreślony na pełny etat na stanowisku sprzedawcy M. Z.- Z. z wynagrodzeniem w wysokości 1360 zł. W umowie o pracę wskazano, że przysługuje jej dodatkowo premia uznaniowa (umowa o pracę z dnia 1 czerwca 2011 roku k. 6 akt ZUS). Aneks nr (...) do umowy o pracę wnioskodawczyni zmieniono warunki zatrudnienia od 1 stycznia 2012 roku w ten sposób, iż jej stanowisku nadano nazwę specjalisty ds. handlu, a jej wynagrodzenie podwyższono do kwoty 1500 zł brutto (aneks do umowy o pracę z dnia 30 grudnia

2011 roku k. 7 akt ZUS). Kolejnym aneksem do umowy wysokość jej wynagrodzenia podwyższono do kwoty 1600 zł brutto od 1 stycznia 2013 roku (aneks do umowy o pracę k. 8 akt ZUS). Natomiast w aneksie z dnia 31 grudnia 2013 roku wskazano, że przysługuje jej stałe miesięczne wynagrodzenie w wysokości wynagrodzenia minimalnego obowiązującego w danym roku kalendarzowym i premia uznaniowa (aneks do umowy k. 9 akt ZUS).

Do obowiązków wnioskodawczynie jak i M. S., należała bezpośrednia obsługa klientów i sporządzenie dla nich ofert i wycen. Część klientów stanowili Białorusini, U., Rosjanie. Wnioskodawczynie biegle włada językiem rosyjskim, dlatego zajmowała się ich obsługą. M. S. w spornym okresie dopiero uczyła się języka rosyjskiego. Ponadto skarżąca reklamowała produkty pracodawcy na portalach społecznościowych i organizowała konkursy z nagrodami oraz rozpatrywała reklamacje. W 2014 roku na stoisku otworzono dodatkowo punkt sprzedaży(...) i początkowo jego obsługą zajmowała się wnioskodawczynie. Ponadto na stoisku funkcjonował punkt przyjmowania i odbioru przesyłek (...). Wnioskodawczynie pracowała od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 17.00, oraz w co drugą sobotę od 9.00 do 14.00 (zeznania wnioskodawczynie k. 21v-22, 62v-63v a.s., zeznania P. G. k. 35v-36v, 63v-64v a.s., zeznania świadków: K. K. k. 36v a.s., M. Z. (2) k. 36 a.s., M. S. k. 61v-62 a.s.).

W 2014 roku wartość sprzedanych przez P. G. towarów wynosiła: w styczniu-39.890,85 zł, w lutym-31.738,72 zł, w marcu-47.864,36 zł, w kwietniu-54.245,62 zł, w maju-51.477,70 zł, w czerwcu-39.079,52 zł, w lipcu-51.787,73 zł, w sierpniu-57.573,55 zł, we wrześniu-58.848,53 zł, w październiku-48.657,30 zł, w listopadzie -38.612,70 zł, w grudniu 39.170,63 zł (podsumowanie księgi przychodów i rozchodów za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku k. 30 a.s.).

W 2015 roku wartość sprzedanych towarów i usług wynosiła w styczniu-15.034,61 zł, w lutym-31.139,75 zł, w marcu-26.146,65 zł, w kwietniu-29.294,93 zł, w maju-24.874,00 zł, w czerwcu 37.002,04 zł, w lipcu -44.309,14 zł, w sierpniu-40.0700,74 zł, we wrześniu-30.142,79 złotych, w październiku-56.344,63 zł, w listopadzie-55.050,02 zł, w grudniu-44.379,99 zł (podsumowanie księgi przychodów i rozchodów za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku k. 65 a.s.).

Od października 2014 roku wnioskodawczynie była w ciąży, co potwierdzono w dniu 27 listopada 2014 roku podczas pierwszego badania położniczego (fotokopie dokumentacji medycznej k. 27 a.s., zeznania wnioskodawczynie k. 21v, 62v-63v a.s.).

Wnioskodawczynie przyznano premię uznaniową: w październiku 2014 roku – 115 zł, w listopadzie 2014 roku- 860 zł, w grudniu 2014 roku -3.965 zł, w styczniu 2015 roku - 3.895 zł, w lutym 2015 roku – 3.895 zł (listy płac za okres od października 2014 roku do lutego 2015 roku k. 30 a.s.). Z kolei M. S. w okresie od października 2014 roku do kwietnia 2015 roku otrzymywała premię uznaniową w wysokości 80 zł (listy płac za okres od października 2014 roku marca 2015 roku k. 30 a.s.). W firmie (...) nie funkcjonował regulamin premiowania (zeznania P. G. k. 35v-36v, 63v-64v a.s.).

Od dnia 2 marca 2015 roku wnioskodawczynie przebywała na zwolnieniu lekarskim (zwolnienia lekarskie k. 30 a.s.).

W dniu 23 czerwca 2015 roku M. Z. (1) urodziła córkę M. Z. (3) (odpis skrócony katu urodzenia k.. 30 a.s.) i od tego dnia przebywała na urlopie macierzyńskim (odpowiedź na wniosek w sprawie udzielenia urlopu macierzyńskiego k. 30 a.s.). Podczas jej nieobecności P. G. zatrudnił na zastępstwo A. K. (zeznania P. G. k. 35v-36v, 63v-64v a.s.).

W dniu 20 kwietnia 2016 roku P. G. otworzył drugi punkt sprzedaży w B. przy ul. (...) (zeznania wnioskodawczynie k. 21v-22, 62v-63v a.s., zeznania P. G. k. 35v-36v, 63v-64v a.s., zeznania świadków: K. K. k. 36v a.s., M. Z. (2) k. 36 a.s., M. S. k. 61v-62 a.s.).

W trakcie pracy u płatnika ubezpieczona studiowała kierunek „Bezpieczeństwo narodowe” i we wrześniu 2014 roku obroniła pracę magisterską (zeznania wnioskodawczynie k. 21v-22, 62v-63v a.s., zeznania P. G. k. 35v-36v, 63v-64v a.s., zeznania świadków: K. K. k. 36v a.s., M. Z. (2) k. 36 a.s., M. S. k. 61v-62 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Sąd jedynie w części uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawczynie oraz P. G.. Zeznania te stanowiły bowiem wiarygodny materiał dowodowy wyłącznie w zakresie, w którym nie pozostawały w sprzeczności wobec pozostałych zebranych w sprawie dowodów, zwłaszcza zaś dowodów ze zgromadzonych w toku postępowania dokumentów i zeznaniami świadka M. S..

Nie zasługiwały na obdarzenie przymiotem wiarygodności te fragmenty zeznań wnioskodawczynie oraz P. G., w których wymienione osoby wskazywały w toku postępowania na rzekome motywy przyznania wnioskodawczynie premii w okresie od grudnia 2014 roku do lutego 2015 roku. W obliczu bowiem całokształtu ujawnionych w tej sprawie okoliczności oraz przeprowadzonych dowodów wszystkie wymienione twierdzenia musiały być uznane za niewiarygodne i zaprezentowane wyłącznie w celu zrealizowania korzystnej dla wnioskodawczynie taktyki procesowej. Niewątpliwie jest, że w interesie przesłuchiowanych było relacjonowanie relewantnych w toku postępowania okoliczności w sposób, który pozwoliłby im na skuteczne zakwestionowanie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zdaniem Sądu, do osiągnięcia takiego celu miały zmierzać właśnie między innymi przedstawiane przez P. G. oraz wnioskodawczynię twierdzenia, jakoby przesłanką przyznania wnioskodawczynie w spornym okresie tak wysokiej premii było pozyskanie przez nią kluczowego klienta z Białorusi, co przełożyło się na zwiększenie obrotów przedsiębiorstwa. Twierdzenia te, w konfrontacji z treścią dokumentów w postaci „Podsumowania księgi przychodów i rozchodów” za lata 2014-2015 należy uznać za nieprzekonujące i niewiarygodne, albowiem wartość sprzedanych towarów i usług wynosiła w listopadzie 2014 roku 38.612,70 zł, w grudniu 2014 roku nieznacznie się jedynie powiększyła do 39.170,63 zł, jednak już w styczniu i lutym 2015 roku wysokość sprzedaży towarów w przedsiębiorstwie (...) znacznie spadła i wynosiła odpowiednio w styczniu do 15.034,61 zł, a w lutym do 31.139,75 zł. Wobec powyższego zeznaniom wnioskodawczynie oraz P. G., wskazującym, jakoby motywem przyznania premii ubezpieczonej był fakt, zwiększenia się obrotów przedsiębiorstwa, nie można dać wiary.

Dodać należy, że za takim potraktowaniem zeznań wymienionych osób przemawiał również fakt, iż żadna z przesłuchiowanych osób nie potrafiła podać jak się nazywał kluczowy klient z Białorusi, którego rzekomo pozyskała ubezpieczona, a pełnomocnik wnioskodawczynie zobowiązana przez Sąd do złożenia dokumentów związanych z zawarciem przez wnioskodawczynię kontraktu w grudniu 2014 roku, nie wykonała tego zobowiązania. W swoich zeznaniach świadek M. S., nie wskazywała, aby skarżąca pozyskała w grudniu 2014 roku kluczowego klienta z Białorusi.

Do wniosku o braku wiarygodności zeznań wymienionych osób prowadzi również porównanie wysokości premii przyznanej wnioskodawczynie, która otrzymała z tego tytułu w grudniu 2014 roku – 3.965 zł, w styczniu 2015 roku – 3.895 zł, w lutym – 3.895 zł oraz M. S., która w tożsamym okresie otrzymywała premię w kwocie 80 złotych miesięcznie. Podkreślić przy tym należy, że świadek M. S. była formalnie bezpośrednim przedłożonym wnioskodawczynie, albowiem zajmowała stanowisko kierownika stoiska. Sam świadek ocenił, iż obydwie ze skarżącą przyczyniły się do uzyskania obrotów w grudniu 2014 roku. Wskazać należy, że co prawda wnioskodawczynie dodatkowo zajmowała się obsługą klientów rosyjskojęzycznych i rozpatrywaniem reklamacji i obsługą punktu (...) na początku jego funkcjonowania – w istocie jednak, w ocenie Sądu te niewielkie rozbieżności w zakresie obowiązków nie uzasadniały ustalenia wysokości wnioskodawczynie premii uznaniowej na poziomie aż tak dalece odbiegającym od premii M. S.. Dysproporcja pomiędzy wysokością ich wynagrodzenia w spornym okresie była zatem niewątpliwie zbyt duża.

Sąd nie podzielił zeznań wnioskodawczynie, iż jeździła do producentów i na wystawy, albowiem nie znajdują one potwierdzenia w zeznaniach M. S..

Po uwzględnieniu zatem wszystkich wskazanych powyżej okoliczności zeznaniom wnioskodawczynie i P. G. w wymienionym zakresie należało odmówić przymiotu wiarygodności.

Sąd podzielił zeznania M. S. były bowiem logiczne, wewnętrznie spójne, a nadto konsekwentne, rzeczowe i znajdujące ugruntowanie w treści zebranego materiału procesowego, zwłaszcza zaś w dowodach ze zgromadzonych

dokumentów. Wskazać należy, iż świadek współpracowała na co dzień z wnioskodawczynią, dlatego miała sposobność zaobserwowania czynności pracowniczych przez nią wykonywanych.

Sąd podzielił zeznania świadków M. Z. (4) i K. K., albowiem były zgodne z pozostałym materiałem dowodowym.

Odnosząc się natomiast do wiarygodności i mocy dowodowej dowodów ze zgromadzonych dokumentów wskazać trzeba, że co do zasady stanowiły one wiarygodny materiał dowodowy, jako że ich autentyczność i prawdziwość nie została skutecznie podważona w toku postępowania i nie wzbudziła wątpliwości Sądu.

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 i art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016, poz. 963 ze zm.), podstawą składki jest przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została ustalona z góry, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych .

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. W myśl § 2 nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Z kolei zgodnie z § 3 jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

W teorii prawa cywilnego uważa się, że czynnością prawną podjętą w celu obejścia ustawy jest czynność wprowadziona nie objęta zakazem prawnym, ale przedsięwzięta w celu osiągnięcia skutku zakazanego przez prawo. Skorzystanie z ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym w postaci zasiłków z tego ubezpieczenia nie może być uznane za obejście przepisów prawa.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że samo zawarcie umowy o pracę nawet w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2006 roku., III UK 156/05, LEX nr 272549, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 320/04, OSNP 2006/7-8/122).

Natomiast ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być, w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne, jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu (art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p.) (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 roku, I UK 302/13, LEX nr 1503234, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192). Każdorazowo jednak należy badać okoliczności konkretnego przypadku.

Dopuszczalna jest ocena ważności treści umów o pracę wg reguł prawa cywilnego na podstawie art. 58 k.c. w zw. z art. 300 k.p., w tym ocena wysokości umówionego przez strony wynagrodzenia dokonywana zarówno na gruncie prawa pracy jak i na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych. Nadto przyjmuje się, że kontrola wynagrodzenia za pracę w aspekcie świadczeń z ubezpieczenia społecznego – zarówno w zakresie zgodności z prawem, jak i zasadami współzycia społecznego – może być prowadzona przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (vide uzasadnienie do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005/21/338).

Przyjmuje się, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a

zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (vide uzasadnienie do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005/21/338). Zdaniem Sądu Najwyższego do oceny ekwiwalentności wynagrodzenia należy stosować wzorzec, który w najbardziej obiektywny sposób pozwoli ustalić poziom wynagrodzeń za pracę o zbliżonym lub takim samym charakterze, który będzie uwzględniał również warunki obrotu i realia życia gospodarczego. W wyroku z dnia 23 stycznia 2014 roku (I UK 302/13, LEX nr 1503234) Sąd Najwyższy wskazał, że wzorzec godziwego wynagrodzenia, który czyni zadość ekwiwalentności zarobków do rodzaju i charakteru świadczonej pracy oraz posiadanych przez pracownika doświadczenia i kwalifikacji zawodowych będzie uwzględniał między innymi takie czynniki, jak: siatka wynagrodzeń obowiązująca w zakładzie pracy; średni poziom wynagrodzeń za taki sam lub podobny charakter świadczonej pracy w danej branży; wykształcenie; zakres obowiązków; odpowiedzialność materialna oraz dyspozycyjność.

Na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych wysokość osiąganego wynagrodzenia ma doniosłe skutki, gdyż wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru składek na poszczególne ubezpieczenia a zatem ma przełożenie na wysokość pobieranych świadczeń. Niesie to za sobą skutki zarówno w sferze interesu ubezpieczonego jak i interesu społecznego. Ustalenie nadmiernie wygórowanego wynagrodzenia prowadzącego – w okolicznościach konkretnej sprawy – do pobierania wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nieadekwatnych do odprowadzonych wcześniej składek pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, do których na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych należy zaliczyć m. in. zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, zasadę solidaryzmu ubezpieczeń społecznych, zasadę ochrony interesów i niepokrzywdzenia innych ubezpieczonych, zasadę nieuprawnionego nieuszczerplania środków FUS.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd orzekający podzielił wątpliwości organu rentowego co do wysokości ustalonego przez strony wynagrodzenia od grudnia 2014 roku w wysokości 5.645 zł. W ocenie Sądu wysokość ustalonego przez strony wynagrodzenia na które składało się w grudniu 2014 roku wynagrodzenia zasadnicze w kwocie 1.680 zł oraz premia uznaniowa w wysokości 3.965 zł, a w styczniu i lutym 2015 roku wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 1.750 zł oraz premia uznaniowa w kwocie 3.895 zł jest nieadekwatna do powierzonych ubezpieczonej zadań.

Brak podstaw do ustalenia dla ubezpieczonej dodatkowo premii w grudniu 2014 roku w kwocie 3.965 zł i w styczniu oraz lutym 2015 roku w kwocie 3.895 zł. Wprawdzie w umowie o pracę określono premię uznaniową jako jeden ze składników wynagrodzenia, jednak brak jakiegokolwiek regulaminu premiowania u płatnika składek nie pozwala na zweryfikowanie zasad przyznawania premii w firmie (...) i wskazuje na bardzo szeroką dowolność w przyznawaniu tego składnika wynagrodzenia. Jak zeznała ubezpieczona i P. G. premia w sporym okresie została jej wypłacona w związku z zawarciem korzystnego kontraktu z kluczowym klientem z Białorusi. W toku przeprowadzonego postępowania dowodowego zarówno ubezpieczona jak i płatnik składek nie wykazali, że ubezpieczona wykonała pracę uzasadniającą przyznanie jej premii. Nie przedłożono żadnych zawartych kontraktów z kontrahentami pozyskanymi przez ubezpieczoną. Do poczynienia powyższych konstatacji, zdaniem Sądu, uprawnia również między innymi porównanie wysokości przyznanej skarżącej premii i M. S., która, co jest bezsporne, mimo częściowo porównywalnego zakresu czynności, nie otrzymała premii nawet częściowo zbliżającej się do kwoty przyznanej skarżącej.

Nie można również przyjąć, iż przyznanie premii skarżącej miało związek z obsługą przez nią punktu (...), albowiem żadna z przesłuchiwanych osób nie potrafiła precyzyjnie wskazać okresu od którego został on utworzony, ograniczając się do stwierdzeń, iż było to w 2014 roku. Podkreślić przy tym należy, iż okoliczność ta była podnoszona dopiero w postępowaniu sądowym.

Ujawnione w tej sprawie okoliczności dawały więc w ocenie Sądu podstawę do odmówienia wiarygodności wymienionych twierdzeń i sformułowania konstatacji, że faktycznym celem ukształtowania wysokości premii było zapewnienie wnioskodawczyni możliwości uzyskania w przyszłości znacznej wysokości świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jakkolwiek przy tym, w obliczu zgromadzonych materiałów dowodowych nie można stwierdzić, by już w czasie przyznawania premii w spornym okresie pracodawca wiedział, iż wnioskodawczyni była w ciąży, to jednak okoliczność ta nie może jeszcze podważać tezy o istniejącej po jej stronie intencji ukształtowania

jej wynagrodzenia na wysokim poziomie, jaką było zdaniem Sądu uzyskanie w przyszłości zawyżonych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Reasumując zatem wskazać należy, że w ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzone w przedmiotowej sprawie postępowanie dowodowe nie dawało podstaw do przyjęcia do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne przyznanej od grudnia 2014 roku premii uznaniowej. Jednocześnie przeprowadzone w tej sprawie dowody nie dawały również możliwości ustalenia podstawy wymiaru wynagrodzenia wnioskodawczyni za pracę w innej wysokości, aniżeli kwota obowiązującego w okresie zatrudnienia minimalnego wynagrodzenia za pracę .

Wobec zatem ustalenia, że przyznanie wnioskodawczyni premii od grudnia 2014 roku było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a w szczególności z zasadą ekwiwalentności składek i świadczeń, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. prawidłowo przyjął za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne M. Z. (5) w okresie od grudnia 2014 roku do marca 2015 roku równowartość obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Z tych względów i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.

(...)